

Archiv města Staré Sedliště

(1607) 1630-1945

Inventář

EL NAD č.: 316
AP č.: 457

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu.....	9
III. Archivní charakteristika archivního fondu.....	11
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu.....	13
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky.....	13
Seznam použitých pramenů a literatury.....	14

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk.....	16
Příloha č. 2: Seznam představitelů městečka do roku 1850.....	17
Příloha č. 3: Seznam starostů 1850-1945.....	23
Příloha č. 4: Konkordanční tabulka.....	24
Příloha č. 5: Pořádací schéma.....	25
Inventární seznam.....	26

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Městská správa ve vrchnostenských městech se vyvíjela odlišně od správy královských měst. Tato správa je charakteristická tím, že měšťané byli osobně nesvobodní a závislí na vrchnosti a na privilegiích, které jim vrchnost udělila.

V čele městské správy byl purkmistr a radní. Radní se střídali ve funkci purkmistra, který předsedal celé radě. Rady fungovaly jako samosprávné orgány města, které byly voleny městskou komunitou. Později byli noví radní voleni odstupujícími radními.

Městská práva se začala sjednocovat od druhé čtvrtiny 16. století. Knihy městských práv Brikcího z Licka, které omezovaly městskou samosprávu, se ve většině měst neujaly. Roku 1579 byla vydána Práva městská království českého Pavla Kristiána Koldína, která nakonec schválil Rudolf II. Roku 1610 nařídil český sněm používat tyto práva pro všechna města království českého.

Po reorganizaci v polovině 18. století se v úřadu purkmistra mohli střídat 4 konšelé a počet členů rady byl zredukován na osm osob.

K zásadní změně organizační struktury městské správy došlo v důsledku regulace magistrátů, která probíhala od roku 1784 do poloviny 90. let 18. století. Tato reforma Josefa II. měla za cíl byrokratizaci a sjednocení komunálních samospráv. Ty měly být zapojeny do jednotné státní soustavy byrokratických úřadů a vybaveny úředníky s odpovídajícím vzděláním. Nejprve proběhla regulace magistrátů ve čtyřech městech pražských v roce 1784, poté se pokračovalo v regulaci magistrátů v hlavních zemských a královských městech a naposledy se regulovaly magistráty menších městeček, včetně poddanských. Radní, kteří byli i nadále voleni, museli nejdříve složit zkoušky u zemského gubernia a apelačního soudu. Tato reforma zahrnovala i regulaci magistrátů. Města byla rozdělena podle velikosti a bohatství do tří kategorií: 1. úplný magistrát se skládal ze tří senátů se zkoušenými radními, zkoušeným purkmistrem a nezkoušenými radními, 2. neúplný magistrát s placenými státními úředníky a starou radou (purkmistrem, radními a staršími), 3. města bez magistrátu – nebyl do nich dosazen státní úředník, vedení agendy zůstalo purkmistrovi a dvěma starším, byla omezena správní samostatnost.

Zrušením poddanství a zánikem patrimoniální správy roku 1848 vyvstala otázka na které úřady má být převedena správa. Částečně byla svěřena nově ustaveným státním politickým úřadům a část měli vykonávat sami občané. Vznikla tedy samospráva na úrovni zemí, krajů, okresů a obcí. Dne 20. března 1849 bylo vydáno Stadionovo prozatímní obecní zřízení, které bylo první zákonnou úpravou pro obce místní, okresní a krajské, ale platilo ve skutečnosti jen v místních obcích. Obce se staly nejnižším článkem místní samosprávy. Obvod těchto obcí se shodoval s katastrálním územím. Každá obec náležela do určitého soudního a politického okresu a každá osoba musela patřit do svazku některé obce. Samospráva obce se rozdělovala na působnost přirozenou a působnost přenesenou. V každé obci byl zřízen obecní výbor volený na tři roky a jako užší orgán bylo zvoleno obecní představenstvo, které se skládalo ze starosty a nejméně ze dvou radních.

Obecní samospráva začala fungovat roku 1850, kdy zahájily svou činnost nově zřízené státní politické úřady. V roce 1852 byla odstraněna veřejnost jednání orgánů obecní samosprávy. Z nového obecního zřízení z roku 1859 vstoupila v platnost jen ustanovení

o domovském právu. Po pádu neoabsolutismu byly některé zásahy do obecní samosprávy odstraněny. V březnu 1862 byl vydán říšský obecní zákoník, který obnovoval i obce okresní a krajské. Roku 1864 bylo vydáno obecní zřízení a řád volební pro Čechy a Moravu.

Volební právo do obecních orgánů bylo podmíněno majetkovým censem. Volit mohli pouze státní občané mužského pohlaví, pokud byli zletilí a svéprávní a platili přímou daň v předepsané výši. Oprávnění voliči byli rozděleni podle cenové soustavy do 3 voličských sborů. Voliči oprávnění k volbě volili na tříleté funkční období obecní výbor. Počet členů výboru se odvíjel podle zalidněnosti obce a v Čechách se pohyboval mezi osmi a 36 členy. Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo z obecního starosty a obecních radních. Počet členů obecního představenstva nesměl přesahovat třetinu členů obecního výboru, počet radních však nemohl klesnout pod dva.

Obec, její činnost a veškerý život v ní tak v podstatě existoval v nezměněné podobě až do roku 1918, kdy se po vzniku nového, samostatného státu přijala zcela odlišná opatření pro obecní samosprávu.

Roku 1919 vstoupily v platnost dva právní předpisy a to nový volební řád do obcí zákon č. 75/1919 Sb. a novela k obecním zřízením zákon č. 76/1919 Sb. Volební řád přiznal ve volbách do obcí všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasovací právo pro muže i ženy, kteří měli v obci alespoň tři měsíce trvalé bydliště a dosáhli 21 let. Pasivní volební právo podmiňovalo věk 26 let a 1 rok trvalé bydliště.

Novela obecního zřízení ustanovila obecní finanční komise, které kontrolovaly veškeré obecní hospodaření. Byla zrušena instituce měšťanského práva, které vyhrazovalo užívání fondů, fundací a ústavů. Ale naopak byla zachována instituce čestných občanů. Orgány obcí se rozdělovaly na obecní zastupitelstvo, obecní radu, starostu a komise.

Nejdůležitějším orgánem, v jehož rukách spočívala rozhodující moc, byla obecní rada. Její zasedání byla neveřejná a konala se poměrně často. Obecnímu zastupitelstvu byly vyhrazeny pouze některé věci, schvalovalo zejména obecní rozpočet, jeho schůze se měly konat alespoň jednou za dva měsíce a byly veřejné. K funkcím starosty patřilo svolávání schůzí obecní rady a obecního zastupitelstva, zastupování obce navenek apod.

V období německé okupace pohraničí v letech 1938-1945 se charakter veřejné správy výrazně odlišoval od předešlého. V odtržených pohraničních částech republiky vstoupil v platnost říšskoněmecký systém a došlo k odstranění volitelnosti orgánů územní samosprávy. Ve správě obcí se zavedl tzv. vůdcovský princip a správu obce zastával pouze starosta. Stálými zástupci starostů se stali přidělenci (Beigeordnete). Další obecní orgán představovali obecní radové obstarávající trvalý kontakt mezi obecní správou a ostatními obyvateli. O zajištění souladu mezi obecní správou a nacistickou stranou se staral zmocněnec NSDAP. Ze zákona požíval značného vlivu na správu obce, aby dohlédl na správnou interpretaci nacistických zájmů ve svěřené obci.

Činnost obecních úřadů zanikla v roce 1945, kdy byly nahrazeny soustavou národních výborů. V pohraničí navazovaly na obecní úřady místní správní komise jmenované postupně v letech 1945-1946.

První písemná zmínka o Starém Sedlišti, které leží v Plzeňském kraji 7 km jihovýchodně od Tachova, pochází z roku 1177, kdy kníže Soběslav II. odkázal kladrubskému klášteru pozemky a louky položené při lokalitě Zedlissie. Louku klášteru daroval, aby klášterní hospodářství nepociťovalo nedostatek sena a poskytl klášteru právo nerušeného držení této louky i v době, kdy kníže užíval sousedního lesa pro svůj užitek.

Název obce „Sedliště“ znamená místo, kde se někdo usadil, místo osazení, osada. Přívlastek „staré“ se poprvé objevil v urbáři tzv. Nových Čech („Böhmische Salbüchlein“), který vznikl v letech 1366-68. Tehdy se muselo poprvé rozlišovat mezi dvěma osadami stejného pojmenování. V této době již existovala nedaleko Starého Sedliště ves Nové Sedliště.

Název obce se vyvíjel takto:

1177 – Zedlissie, Zedlicha	1588 – Stare Sedlysstie
1363 – Sedliscz	1624 – Stare Sedlisstie
1366-1368 – Alt Zedlisch	1661 – Alt Zetlisch
1369 – Sedlistye	1718 – Alt Zetlitz
1384-1399 – Sedliscze	1720 – Alt Tzedlisch
1404 – Sedlisstie	1757 – Alt Sedlisch
1405 – Sedlceze	1802 – Altzetlisch
1429 – Sedlisczt, Antiquo Sedlisczt	1850 – Staré Sedliště, Alt Zetlisch
1471 – Zedlisch	1880 – Staré Sedliště, Alt Zedlisch
1479 – Alt Czettlisch	1904 – Staré Sedliště, Altzedlisch
1490 – Staré Sedliště	1921 – Staré Sedliště, Alt Zedlisch
1522 – alt Zedlitzsch	1938 – Altzedlisch
1587 – Sary Sedlysstie	1945 – Staré Sedliště

Nejstarším písemně doloženým majitelem byl v letech 1357-1363 vladyka Mareš z Tisové, který byl vázán manskou přísahou k tachovskému hradu. Jako další majitelé jsou známi v letech 1367-1379 Racek (část obce vlastnil Ješek), 1380 Bohuslav Ryněř, 1383 Stupek, 1404 Otík z Hlažovic, 1405 Bohuslav z Otěšic, 1418-1429 Bohuslav Racha (Rocha), 1464-1472 Jan Šonštetář a jeho syn Jan.

V roce 1472 se stal majitelem Starého Sedliště Zikmund Kfelír ze Zakšova a držel statek a tvrz do roku 1498, kdy majetek převzal jeho syn Vilém. Vilém Kfelír se stal rovněž hejtmanem tachovského hradu. V roce 1522 propustil král Ludvík Jagellonský tvrz a městečko Staré Sedliště z manství Vilému Kfelířovi ze Zakšova a zároveň mu dal tvrz a městečko v dědičné držení.

Od roku 1555 držel statek syn Viléma Kfelíře Hanuš (Jan) Kfelír. Roku 1568 je Jan uváděn jako manský soudce tachovského kraje. Po majiteli Janu Kfelířovi, který zemřel roku 1576, se dochoval náhrobní kámen, který je umístěn před vchodem do kostela ve Starém Sedlišti. Jeho syn Jan Vilém koupil v roce 1591 sousední statek Částkov, kam přenesl na čas své sídlo a správu svého majetku.

Staré Sedliště bylo povýšeno na městečko na začátku 16. století, což dokazuje zápis v deskách zemských z roku 1522, kdy je Staré Sedliště již označováno jako městečko. Znak

Staré Sedliště pravděpodobně získalo rovněž za Kfelířů ze Zakšova, kteří měli v klenotu svého erbu ryby – parmy a ty se objevují i ve znaku městečka. Jediné barevné vyobrazení znaku se dochovalo na kostelní lavici z první poloviny 18. století. Znak tvoří stříbrný štít, v němž jsou tři modré ryby navzájem přeložené do trojhranu, přední ryba je položena vodorovně hlavou doleva, ostatní dvě jsou přeloženy za první tak, že jedna je kosmo a její hlava směřuje do pravého horního rohu štítu a druhá je šikmo s hlavou směřující do levého horního rohu štítu. Spolu se znakem bylo patrně uděleno městečku Staré Sedliště i právo pečeti červeným voskem.

V roce 1608 patřily Kfelířům statky Staré Sedliště, Částkov, Pernolec a dvory Lukavice a Tři Dvory. V tomto roce jim byl tento majetek dán dědičně do držby (v případě městečka Staré Sedliště se tak stalo již v roce 1522). Jan Vilém se zúčastnil stavovského povstání, proto byl 18. července 1623 po své smrti odsouzen a zbaven majetku. Jednalo se o tvrz Částkov, tvrz Pernolec, tvrz Třídvory, tvrz pohořelou ve Starém Sedlišti, tvrz při dvoře Lukavickém, městečko Staré Sedliště, vsi Částkov, Maršovy Chody, Velký Rapotín, Pernolec a Mchov.

Zabavený majetek po Kfelířovi (odhadnutý na 76 881 kop míšenských) odkoupil od české komory 30. ledna 1624 Jan starší Kavka Říčanský z Říčan za 110 000 kop míšenských. Ve své závěti, psané v roce 1645, nechal Jan starší Kavka Říčanský z Říčan potvrdit založení špitálu pro 8 osob a zároveň nadání pro špitál a kapli sv. Osvalda. Stavba byla potvrzena v roce 1657 až jeho dcerami – Beatrix Johanou Benignou, provdanou von Portia, Ludmilou Kateřinou Benignou, pozdější paní ze Šternberka, a Annou Marií Eusebií. Špitál fungoval do 2. světové války, kdy byl zrušen německými úřady.

Dcery Jana Kavky Říčanského z Říčan, které po jeho smrti vlastnily rodinný majetek, udělily městečku dne 15. listopadu 1657 privilegium, které bylo konfirmováno v roce 1747 Marií Terezií a v roce 1784 Josefem II. Privilegium obsahovalo 14 bodů, ve kterých Beatrix Johanna Benigna hraběnka z Portia, Ludmila Kateřina Benigna ze Šternberka a Anna Marie Eusebie, rozená Kafkovna z Říčan udělily městečku následující práva: právo vařit pivo v městském pivovaru, právo konání dvou výročních trhů (na sv. Ulricha a v pondělí před sv. Martinem), koňských trhů a týdenních trhů, právo zvolit si purkmistra, rychtáře a radní, právo prodávat své nemovitosti, právo udělovat rodné a průvodní listy, právo dědit i v ženské linii, právo na užívání obecního lesa, včetně lovu v obecních lesích a vodách, poručníci sirotků mohli zůstat každoročně dlužní panství, ale bez souhlasu vrchnosti si nemohli půjčit, právo volného obchodu při dodržování délek, měř a vah užívaných v plzeňském kraji, poddaní mohli prodávat přebytky z hospodaření, které sami nespotřebovali, při nedodržování pořádku rozhodoval o trestech purkmistr a rada a byl vydán urbář stanovující přesně povinnosti poddaných.

Městečko mělo do roku 1765 rovněž hrdelní právo, jež mohlo vykonávat na vlastní šibenici, která stávala nad dnešní silnicí vedoucí k vlakové zastávce.

Záhy po vydání privilegia (19. listopadu 1657) sestry prodaly veškerý majetek Markovi Alexandrovi von Brisigell. Brisigellové se zavázali pokračovat ve špitální nadaci a měli nechat konfirmovat privilegia pro Staré Sedliště. Brisigellové nechali přestavět vyhořelou tvrz ve Starém Sedlišti na barokní zámek. Markův mladší bratr Osvald Brisigell z Brisigellu odkázal ve své závěti majetek své manželce a synům. V roce 1718 prodala Anna Barbora Brisigellová, rozená z Talmberka, statek Částkov majiteli tachovského panství hraběti Janu Antonínovi Losymu z Losinthalu. Od roku 1723 vlastnil statek Staré Sedliště svobodný pán František Ignác Wunschwitz.

Další majitelkou panství Staré Sedliště byla od roku 1733 Terezie Eleonora von Tunkel,

která roku 1738 prodala majetek Josefu Ignáci von Langer. Roku 1765 byla provedena reforma hrdelního soudnictví. Počet měst, která mohla vykonávat hrdelní soudnictví se radikálně zmenšil a Staré Sedliště tak přišlo o toto privilegium.

V roce 1768 koupil zámek s dvorem rytíř Ignác Born (*1742-†1791). Ve Starém Sedlišti sídlil v letech 1772-1776 a nechal starosedlišťský zámek přestavět a vybavit novým zařízením. Na starosedlišťském zámku dokončil zpracování sbírky minerálů a mincí. Původní Bornova sbírka minerálů byla uložena v domě U Montagů na Malé Straně v Praze a odtud byla přesunuta do Starého Sedliště. Sbírkou tvořily hlavně minerály pocházející ze Saska, Sedmihradska, Slovenska a Banátu. Ve sbírce byly i zkameněliny, které pocházely především ze středních Čech. Při svém pobytu ve Starém Sedlišti sepsal katalog své mineralogické sbírky: „Lithophylacium Bornianum s. index fossilium quae collegit, in classes et ordines digessit Ign. de Born”. Když měl katalog dokončený, rozhodl se, že svou sbírku už dále k výzkumu potřebovat nebude, a proto ji prodal do Anglie. V současnosti je sbírka uložena v Britském muzeu.

Born také prováděl chemické pokusy. Ve Starém Sedlišti si zřídil chemickou laboratoř, kde experimentoval tak hojně, že si u místního obyvatelstva vysloužil pověst černokněžníka spoleného s ďáblem. Tato pověst se ve Starém Sedlišti udržela až do roku 1945.

V roce 1783 prodal Born zámek s ostatním příslušenstvím rytíři Františku Josefu Schorelovi. V roce 1790 propukl v městečku požár při kterém shořela radnice i s archivem. Po Schorelovi vlastnil statek od roku 1802 Andreas Vogl. V roce 1820 zemřel a po něm držela statek jeho vdova Margareta Dietlová s dcerou, poté syn Emanuel Dietl do roku 1839.

Dne 14.10. 1839 vypukl ve Starém Sedlišti další ničující požár, který způsobil z nedbalosti mladík, který vystřelil ručnicí do doškové střechy. Při požáru tehdy shořelo 90 domů a 30 stodol. Poté byla poškozená část městečka přestavěna podle regulačního plánu, což změnilo původní podobu zástavby. V letech 1839 až 1844 vlastnil statek Josef Procházka.

Roku 1844 koupila statek rodina Heidlerů. Prvním majitelem Starého Sedliště z tohoto rodu byl MUDr. Karel Josef Heidler (*1792-†1866). Studoval lékařství na univerzitě v Praze a 40 let působil v Mariánských Lázních jako lékař. Stal se jedním ze zakladatelů mariánskolázeňské balneologické tradice. Dne 12. 2. 1858 byl Karel Josef Heidler povýšen do šlechtického stavu s predikátem „von Heilborn” a získal právo užívat dědičně erb. Poslední majitelkou Starého Sedliště byla Hermína Unterrichterová, rozená Heidlerová (*1883-†1963), dcera MUDr. Karla Heidler a Hermíny Heidlerové, rozené Hornové, která se dne 12. září 1905 provdala za barona Rudolfa Unterrichtera z Reichtenthalu (*1857-†1926). Hermína musela kvůli své italské státní příslušnosti v roce 1945 zámek opustit a přestěhovala se ke svému nejstaršímu synovi na jeho statek Campan v Tyrolech.

Městská správa se ve Starém Sedlišti sestávala z purkmistra a radních (Bürgermeister und Rath). Prvním doloženým purkmistrem je Han(e)s Rauch uváděný v roce 1613 (inv. č. 3, fol. 138). Později je zmiňován i rychtář, který byl vždy jmenován až za purkmistrem (Bürgermeister, Richter und Rath), což odpovídalo jeho postavení v rámci městské správy. Podle privilegia z roku 1657 si je každoročně měšťané mohli ze svého středu volit sami. Purkmistr a rada měli právo trestat měšťany za urážky vrchnosti či za nedodržování veřejného pořádku. Jmenování zvolených purkmistra, rychtáře, radních a městského písaře se dalo na starosedlišťském zámku, proti čemuž měšťané později protestovali a žádali, aby se jmenování konalo na radnici. Jako poslední purkmistr je doložen 28. září 1795 Nicolaus Gebert (inv. č. 14, fol. 47). Vedení písemné agendy měl ve Starém Sedlišti, stejně jako jinde, na starosti městský písař, který zároveň vedl pozemkové knihy. Ten je v dochovaných

archiváliích uváděn jako Marktschreiber, Stadtschreiber či Syndikus. Vedle těchto orgánů jsou např. v roce 1786 doloženi (inv. č. 16, fol. 17, 18) rovněž obecní starší (Gemeindeälteste). Na sklonku fungování purkmistrovského úřadu (12. srpna 1794) jsou zmiňováni jako purkmistr Nikolaus Gebert, rychtář Anton Seitz, obecní starší Wolfgang Sack a městský písař Franz Ignaz Mayer.

Dokumenty o regulaci magistrátu ve Starém Sedlišti se nedochovaly. Městečko bylo zahrnuto do 3. kategorie měst a městeček, která nebyla schopna uhradit ročně alespoň 450 zlatých nutných pro vydržování nově zřizovaných regulovaných magistrátů. O tom svědčí i oznámení pražského apelačního soudu ze dne 4. února 1790, že v případě 11 městeček v plzeňském kraji (jako poslední zmíněné Staré Sedliště) nepřichází regulace magistrátu v úvahu. Ze Starého Sedliště se tak stalo městečko (po roce 1790 důsledně označováno jako Markt) bez magistrátu, kde nebyl dosazen státní úředník, ale mělo právo vést knihy nesporného soudnictví. Namísto purkmistra stál v čele města obecní představený (Ortsvorsteher), poprvé zmíněný 23. května 1796 (inv. č. 14, fol. 54). Pod kupní smlouvou jsou zmíněni i další představitelé samosprávy, kteří jsou víceméně totožní jako v roce 1794: obecní představený Nikolaus Gebert, rychtář Anton Seitz, obecní starší Wolfgang Sack a Josef Gebert a městský písař Franz Ignaz Mayer. Funkce městského písaře nedoznala prakticky žádných změn. Zajišťoval i nadále písemnou agendu městečka a vedl pozemkové knihy. Způsob jakým byli funkcionáři voleni, resp. potvrzováni nelze pro absenci archiválií doložit. Nejpozději v roce 1821 je úřad městečka označován jako tzv. Ortsvorsteheramt v čele s obecním představeným a obecními reprezentanty (Geminderepräsentant) (inv. č. 31). Od roku 1817 (inv. č. 18) začal potvrzovat záznamy v pozemkových knihách vrchnostenský Místní soud (Ortsgericht) ve Starém Sedlišti. Úřad městečka se tak stal pouze výkoným orgánem – úřadem pozemkových knih, který plnil pokyny a nařízení vrchnostenského místního soudu. Jednotlivé zápisy začínají kopií žádosti podané k starosedlišťskému místnímu soudu s oslovením „Löbliches Ortsgericht“. Knihy však i nadále zůstávaly v úřadu městečka a zápisy měl na starosti městský písař, resp. zkoušený vedoucí pozemkových knih.

V Sommerově topografii z roku 1838 je Staré Sedliště uváděno jako městečko v čele s obecním představeným (Ortsvorsteher), městským písařem a zkoušeným vedoucím pozemkových knih (Grundbuchsführer). Zkoušený vedoucí pozemkových knih je ve schematismech uváděn od roku 1828. Ve schematismu z roku 1848 je Staré Sedliště označováno jako městys, který nemá magistrát, ale má pouze městský soud pro nespornou agendu.

Posledním obecním představeným byl Jacob Gebert, který spolu se zkoušeným vedoucím pozemkových knih Johannem Karlem Zeidlerem 26. května 1850 uzavíral městské knihy a předával je Okresnímu soudu v Tachově, který je poté vedl.

V roce 1850 vznikly okresy politické a soudní. Od roku 1850 patřilo městečko do nově vymezeného soudního okresu Tachov a politickou správou náleželo pod nově zřízené Okresní hejtmanství v Tachově. Při reorganizaci správy v roce 1855 byla sloučena politická a soudní správa, spojená do Okresního úřadu Tachov, pod který patřilo rovněž Staré Sedliště. V roce 1868 byla správa opět rozdělena na politickou a soudní, zároveň bylo obnoveno Okresní hejtmanství Tachov. Tento stav zůstal nezměněn až do roku 1938 s tím, že se měnil název politického úřadu nejprve na Okresní správu politickou v Tachově a v roce 1928 na Okresní úřad v Tachově. Po připojení okresu Tachov k německé říši spravoval městečko Landrát v Tachově.

Po roce 1850 zastupoval obec starosta a obecní výbor (od roku 1919 obecní

zastupitelstvo), který volil ze svého středu obecní představenstvo (od roku 1919 obecní radu). Složení prvního obecního výboru a dokonce ani jméno prvního starosty ve Starém Sedlšti nelze pro absenci dochovaných archiválií zjistit. Seznam zjištěných starostů do roku 1945 viz příloha č. 3.

Orgány samosprávy používaly po dobu své činnosti celkem sedm známých pečetidel, z nichž se do dnešní doby nedochovalo žádné. Nejstarší z nich používané od 17. století mělo průměr 40 mm a majuskulní opis .SIGILVM.DIS.MARKES.ALTEN.ZETLISCH:, který byl od pečetního pole s městským znakem oddělen bodovcem. Ve fondu je otisk tohoto pečetidla dochován na rodném listu z roku 1697 (inv. č. 28). O něco mladší pečeť se stejným průměrem se lišila pouze opisem .SIGILLVM DES.MARKES*ALTEN*TETLISC. Patrně od 18. století používalo městečko dvě oválné pečeti, na nichž byla namísto legendy pouze zkratka městečka A-Z, které se lišily pouze velikostí. V 18. století používalo ještě dvě kulaté pečeti. První o průměru 28 mm s majuskulním opisem SIGILVM*DIS*MARKES*ALTENZETLISCH (otisk zachován v knize kvitancí inv. č. 25), druhá o stejném průměru rovněž s majuskulním opisem SIGEL DES MARKTES ALTZETLISCH (otisk zachován v knize majetkových smluv inv. č. 20). Z 19. století pochází poslední oválná pečeť o rozměrech 38x33 mm s opisem v latině *:Siegel:des.Marks+Altzetlisch (otisk zachován v knize listin inv. č. 23 či v knize kupních smluv inv. č. 14). Nejpozději od roku 1840 bylo obecním představenstvem používáno i kulaté razítko s majuskulním opisem MARKT ALTZETLISCH o průměru 30 mm s městským znakem (otisk zachován v knize listin inv. č. 23).

Sídlem městské samosprávy byla vždy radnice (v současnosti čp. 84), která ale i s písemnostmi vyhořela v roce 1790 a poté znovu 1839. Dnešní radnice byla postavena v klasicistním slohu v roce 1860.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Špatný stav dochování archiválií je zapříčiněn požáry, které Staré Sedlště postihly. V roce 1790 propukl v městečku požár, při kterém vyhořela radnice i s archivem. Kde se nacházely v současnosti dochované listiny (privilegium z roku 1657 a konfirmace této listiny z roku 1784) a pozemkové knihy (od roku 1630) není jasné, ale je možné, že byly včas zachráněny. Další požár poničil obec včetně radnice 14. října 1839. Část dokumentů obce se však opět podařilo zachránit.

Většinu dochovaných archiválií tvoří pozemkové knihy, které však byly v roce 1850 správou městečka uzavřeny a předány Okresnímu soudu v Tachově. Na základě pozdějších nařízení ministerstva spravedlnosti byly všechny pozemkové knihy založené před účinností nového knihovního zákona a založením nových pozemkových knih předány Českému zemskému archivu v Praze. Díky tomu se zachránily před osudem zbytku dokumentů, které zůstaly na starosedlišťské radnici. Z Okresního soudu Tachov byly pozemkové knihy převzaty do Českého zemského archivu v roce 1935. V roce 1962 byl celý soubor pozemkových knih předán do tehdejšího Státního archivu v Plzni a tam byly Karlem Fleissigem vyhotoveny kartotéční lístky pro jednotlivé knihy. Následně byly v roce 1972 pozemkové knihy delimitovány do příslušných archivních fondů v okresních archivech a velkostatků. Pozemkové knihy městečka Staré Sedlště však nebyly předány do tehdejšího Okresního archivu Tachov se sídlem ve Stříbře, ale byly zařazeny do archivního fondu Velkostatek Staré Sedlště spolu s dalšími pozemkovými knihami vedenými vrchnostenskou kanceláří.

Až do zániku samosprávy ve Starém Sedlišti nejsou o osudu písemností žádné zprávy, ale nepochybně musely být řádně vedeny alespoň nejdůležitější dokumenty (zápisy ze schůzí obecního výboru, resp. zastupitelstva, domovská evidence, účetní knihy aj.).

V zápisu z archivní dohlídky u MNV Staré Sedliště provedené ve dnech 17. - 19. listopadu 1955 okresním archivářem A. Zbořilem je uvedeno, že byly nalezeny staré německé spisy (nijak více nespecifikované) a v deseti balících a jedné bedně byly spisy připraveny k odvozu do okresního archivu, což mělo zajistit MNV Staré Sedliště. Německá obecní kronika nebyla nalezena a dle zápisu „nikdo nemá tušení, kam se poděla“. Většina německých spisů, které měly být podle nařízení ONV z roku 1947 uchovány, byla zničena (pravděpodobně spálena) a to patrně již v době působení místní správní komise. Co se stalo s vybranými spisy z období německé samosprávy není jasné, ale patrně do archivu přivezeny nebyly, protože evidenční list JAF byl založen až v roce 1968.

V evidenčním listu JAF zavedeném k 31. prosinci 1968 je zapsán 1 karton s datací 1739-1948. Kromě rubriky „Stav fondu“, kde se lze dočíst o tom, že se jednalo o „pozůstatek fondu“, zůstal EL JAF nevyplněný. Někdy v pozdějším období do něj někdo připsal obyčejnou tužkou další tři kartony, aniž by se to projevilo na celkové dataci. Do rubriky „Institute, z jichž činnosti fond vznikl“ byl vepsán (stejným způsobem) záznam „Cechy?“. Jinak EL JAF žádných změn nedoznal.

Při vnitřní revizi fondů v roce 1999 byly archiválie týkající se činnosti cechů z archivního fondu AM Staré Sedliště vyčleněny a došlo k založení nového archivního fondu Cechy Staré Sedliště s EL JAF 626. Zároveň byly na EL JAF zapsány 2 listiny z roku 1697 a 1784 (dnes inv. č. 28 a 2). Spisy byly uloženy ve třech kartonech z let 1821-1945.

Jedinou řádně předanou archiválií je plán hřbitova z roku 1896 předaný v rámci mimo skartačního řízení provedeného u Obecního úřadu ve Starém Sedlišti 8. června 2009 (č. př. 14/2009).

Jelikož je spisový materiál dochován torzovitě, nelze s jistotou určit, zda původce dodržoval nějaký spisový plán a zda svou registraturu nějak řadil. Zcela jistě byly spisy evidovány v podacích denících, které se však rovněž nedochovaly (s výjimkou posledního uloženého ve fondu MNV Staré Sedliště viz níže). Část písemností do roku 1850 (inv. č. 31) má nadepsán spisový znak Diaetale (záležitosti, které spadaly do kompetence zemského sněmu a stavovské samosprávy – vybírání dávek, nepřímých daní), takže představitelé městečka museli minimálně přijít do styku s tehdy běžně používaným spisovým plánem dělícím dokumenty skupiny politicum na podskupiny publicum, diaetale, militare, contributionale, camerale, comertiale a oeconomicum. Z období po roce 1850 nelze tuto znalost již ani předpokládat, protože spisový znak není v dochovaných archiváliích uveden nikde. Dokumenty však byly původně tříděny do věcných skupin, což dokládá dochovaný domovský list (inv. č. 36), druhotně využitý jako obal na spisy (Subventionen a Bauausschreibungen).

Ve 20. - 40. letech 20. století používala obec pro evidenci odeslané a přijaté korespondence níže uvedené podací razítko, které však nebylo důsledně používáno.

Podací razítko:

a)

Bürgermeisteramt Altzedlisch Eingel.....Zl..... Erledigt.....Zl.....
--

b) příklad vyplnění

Bürgermeisteramt Altzedlisch Eingel. .14. I. 37....Zl.....64. Erledigt.....Zl.....

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Před zahájením inventarizace byl archivní fond AM Staré Sedliště tvořen 2 listinami z let 1697-1784 a 3 kartony z let 1821-1945 o celkovém rozsahu 0,35 bm.

Před inventarizací byl prověřen i archivní fond nástupnického MNV Staré Sedliště (EL NAD 92), v němž ovšem nebyly nalezeny žádné archiválie, které by měly náležet do archivního fondu AM Staré Sedliště. V archivním fondu MNV Staré Sedliště jsou uloženy pouze podací protokol z let 1944-1946 a účetní kniha vydaných plateb z let 1942-1947, ale v obou případech v jejich vedení pokračovala i česká samospráva.

Archivní fond byl uspořádán podle umělého schématu používaného pro pořádání archivních fondů archivů obcí, protože jsou spisy zachovány pouze torzovitě a navíc původce prakticky nepoužíval žádné členění svých spisů dle registraturního plánu (viz kapitola II.). Spisy z období před rokem 1850 byly seřazeny pouze chronologicky s ohledem na jejich malý rozsah.

Z archivního fondu AM Staré Sedliště byla, při jeho inventarizaci v roce 2009, oddělena archiválie archivního fondu Standesamt Staré Sedliště. Jedná se o abecední index ke knize zemřelých z let 1944-1945 o celkové metrži 0,01 bm. Pro tento archivní fond byl zároveň založen nový EL NAD s číslem 1118.

Při inventarizaci byl spisový materiál přemanimulován a před posouzením byl tvořen 2 listinami po roce 1526, 3 kartony, 1 úřední knihou, 1 plánem a 1 fotografií z let 1697-1945 o celkové metrži 0,40 bm.

Po posouzení archivní pomůcky v roce 2009 bylo zahájeno jednání o předání pozemkových knih vedených městskou samosprávou, které byly uloženy v 5. oddělení Státního oblastního archivu v Plzni a zinventarizovány v rámci archivního fondu Velkostatek Staré Sedliště z let 1616-1943. Díky pochopení kolegů bylo z fondu Velkostatek Staré Sedliště vytipováno 24 pozemkových knih z let 1616-1884, které nesly pečeti městečka Starého Sedliště a byly 26. listopadu 2010 delimitovány do Státního okresního archivu Tachov (č. př. 30/2010 o celkové metrži 1,03 bm). Protože již byly ve Státním oblastním archivu pozemkové knihy zinventarizovány, byla zpracována konkordanční tabulka (viz příloha č. 4), aby bylo možné nalézt knihy i podle starých inventárních čísel archivního fondu Velkostatek Staré Sedliště.

V inventárním seznamu jsou pozemkové knihy zpracovány v rámci úředních knih do roku 1850. V tomto oddíle jsou uvedeny i ty knihy, v jejichž vedení pokračoval po roce 1850 Okresní soud Tachov, ale obvykle jsou tyto knihy zařazovány do fondů archivů měst a nejsou v těchto případech ani vyznačována posteriora. Za pozemkové knihy byla zařazena

jediná dochovaná účetní kniha z let 1822-1823. proto v období do roku 1850 nebyl zakládán oddíl Účetní materiál. Pořádací schéma archivního fondu je uvedeno v příloze č. 5.

Při inventarizaci archivního fondu Cechy Staré Sedliště v roce 2012 byla řádně identifikována jedna z listin v něm uložená a bylo zjištěno, že správně náleží do archivního fondu AM Staré Sedliště. Jedná se o originál privilegia z 15. listopadu 1657, jímž sestry Beatrix Johanna Benigna, hraběnka von Portia, Ludmila Kateřina Benigna von Sternberg a Anna Maria Eusebia, rozená Kafkovna z Řičan udělují Starému Sedlišti četná práva (inv.č. 1). Tato listina byla do té doby považována za nezvěstnou a její dochování (ať už v originále, či pozdější confirmaci) neuvádí ani Antonín Haas ve svém soupisu privilegií západočeských měst a městeček po roce 1526. Zároveň byl rodný list pro vystavený pro Mikuláše Walsdena překvalifikován a přeražen z listin mezi spisy (inv. č. 28), plán rozšíření hřbitova z roku 1896 (inv. č. 74) byl přeražen z technických výkresů mezi mapy a ze spisů byla vyčleněna pohlednice (inv. č. 76).

Priora i posteriora jsou v inventárním seznamu vyznačena pouze v případě pozemkových knih (inv. č. 3-26). Prvně jmenovaná se týká opisů starších listin v knihách a posteriora pak jejich uzavření obecním představeným a zkoušeným vedoucím pozemkových knih v roce 1850, uzavření knih u Okresního soudu Tachov po založení nových pozemkových knih, popř. marginálních poznámek.

Při vyhotovování čistopisu v roce 2013 byly z archivního fondu vyřazeny oběžníky různých úřadů z let 1819-1849 a byly zařazeny do odborné knihovny Státního okresního archivu Tachov.

V rámci archivního zpracování nebyly žádné archiválie vyřazeny z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu.

Po definitivním přemanipulování se archivní fond AM Staré Sedliště skládá z 2 listin do roku 1850, 3 kartonů, 25 úředních knih, 1 mapy, 1 fotografie a 1 pohlednice z let (1607) 1630-1945 o celkové metráži 1,43 bm. U inv. č. 64 byl materiál týkající se regulace potoka z roku 1915 soustředěn do jednoho kartonu, aby nebyl materiál stejné povahy rozdělen do dvou evidenčních jednotek.

Fyzický stav archivního fondu není dobrý. Dochované archiválie jsou značně poškozeny (křehký lámavý, trhliny přelomení, poškozený plísněmi, poškozený vodou, část knih má rozpadlou vazbu). V roce 2002 byla v SOkA Domažlice se sídlem v Horšovském Týně restaurována listina inv. č. 1 a o šest let později byl tamtéž dezinfikován spisový materiál.

Vzhledem k umístění obce v oblasti s převažujícím německým obyvatelstvem je v dochovaných archiváliích užíván německý jazyk. Jen některé jsou dvojjazyčné (inv. č. 39, 47, 48, 64 a 65), tedy česky a německy.

Stav dochování archivního fondu AM Staré Sedliště je torzovitý. Chybí prakticky veškeré důležité písemnosti, které měla obecní samospráva vést. Jedná se zejména o zápisy ze schůzí obecního výboru, resp. obecního zastupitelstva, domovská evidence, ohlašovací knihy, parcelní protokol, účetní knihy, podací protokoly a převážná část spisů. Díky tomu, že nebyly ve Starém Sedlišti, zůstaly zachovány pozemkové knihy, které tvoří v současné době nejdůležitější část archivního fondu.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

I přesto, že je archivní fond AM Staré Sedliště dochován pouze torzovitě, je prvořadým pramenem pro studium dějin obce. Zejména řada pozemkových knih dochovaná souvisle od roku 1630 umožňuje nahlédnout do vývoje pozemkové držby v obci. Velmi důležité jsou listiny zachycující 14 privilegií udělených Starému Sedlišti v 17. století. Z dokumentárního hlediska je zajímavý také domovský list s vedutou náměstí Starého Sedliště z období první republiky. Spisový materiál spíše jen ilustruje „péči“, kterou mu původce poskytl.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond uspořádala v letech 2009 a 2012 a pomůcku sestavila v roce 2013 Mgr. Helena Vetráková (za svobodna Moravcová) ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 19. prosince 2013

Mgr. Helena Vetráková

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

CAIS, Petr, *Archiv města Útvina [1550]-1882 : inventář* [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka]. Státní okresní archiv Karlovy Vary, 2012.

FRIEDRICH, Gustav. *Codex diplomaticus et epistolarius regni Bohemiae. I.* Pragae : Sumptibus comitiorum regni Bohemiae, 1904-1907.

Handbuch des Königreiches Böhmen für das Jahr 1848, Prag : Gottlieb Haase Söhne, 1848.

SCHNELBÖGL, Fritz. *Das "Böhmische Salbüchlein" Kaiser Karls IV. über die nördliche Oberpfalz 1366/68*. München ; Wien : R. Oldenbourg, 1973. ISBN 3-486-47621-1.

SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen. 6 : Pilsner Kreis*. Prag : J. G. Calve'schen Buchhandlung, 1838.

Státní okresní archiv Karlovy Vary, Archiv města Teplá, Kniha oběžníků Krajského úřadu v Plzni a ostatních nadřízených orgánů 1790, fol. 41 pv-42 (oběžník č. 106).

II. Literatura

BÍLEK, Tomáš V. *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618. část I*. Praha : František Řivnáč, 1882.

BYSTRICKÝ, Vladimír. Státní oblastní archiv v Plzni (z historie dokumentačního vědeckovýzkumného ústavu). *Západočeský historický sborník* 1, 1995, s. 237-285.

HAAS, Antonín. Soupis privilegií měst a městeček v Západočeském kraji od roku 1526. *Minulostí Západočeského kraje* VI, 1968, s. 306-336.

HAUBLET, Josef. *České osvícenství*. Praha : Rodiče, 2004.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

Český les : příroda - historie - život. Praha : Baset, 2005.

KREMER Václav Vilém, Dějiny kláštera kladrubského v době románské, in: *Sborník Okresního muzea v Tachově*, 17, 1983, Tachov 1982.

KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. 6. díl, Pro - Sto*. Praha : Libri, 2004.

KUCHAŘOVÁ, Hedvika. Rod Brisigellů v Čechách. *Heraldická ročenka*, 1998, s. 18-26.

PELANT, Jan. *Města a městečka Západočeského kraje : Stručné dějiny, současnost a výběrová bibliografie 129 míst*. Plzeň : Západočeské nakladatelství, 1984.

PELANT, Jan. *Znaky a pečetě západočeských měst a městeček*. Plzeň : Západočeské nakladatelství, 1985.

PROFOUS, Antonín - SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny ; 4, S – Ž*. Praha : Nakladatelství Československé akademie věd, 1957.

PROCHÁZKA, Zdeněk. *Plánsko a Tachovsko : Historicko-turistický průvodce. č. 17*. Domažlice : Nakladatelství Českého lesa, 2002.

SCHUSTER, Franz. *Tachau - Pfraumberger Heimat*. Weiden in der Oberpfalz : Karl Knauf, 1962.

VETRÁKOVÁ, Helena-VETRÁK, Miroslav. *Dějiny Starého Sedliště*. Staré Sedliště : Obecní úřad Staré Sedliště, 2012.

Zpráva o činnosti Českého zemského archivu za léta 1934 - 1941. Praha : Zemský národní výbor, 1947.

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

AM	archiv města
AP	archivní pomůcka
čp.	číslo popisné
EL JAF	evidenční list Jednotného archivního fondu
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
fol.	list
fsn	fotografie na papírové podložce
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
lio	listiny do roku 1850
map	mapy
MNV	místní národní výbor
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Nacionálněsocialistická německá strana dělnická)
poh	pohlednice
s. d.	sine dato (bez datace)
sign.	Signatura
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední knihy
Vs	velkostatek

Příloha č. 2: Seznam představitelů městečka do roku 1850

Rok	Majitel panství	Správce panství	Justiciář	Obecní představený	Zkoušený vedoucí pozemkových knih
1747	Josef Ignác von Langer	neuveden	_____	Petr Schaffer	_____
1772	Ignác Born	neuveden	_____	Johann Gebert, Martin Sorger	_____
1791	František Josef Schorel	neuveden	_____	Nicolaus Gebert	_____
1796	František Josef Schorel	neuveden	_____	Nicolaus Gebert	_____
1800	František Josef Schorel	neuveden	_____	Anton Sorger	_____
1801	František Josef Schorel	Andreas Wenzel Schilling	Anton Franz	Anton Sorger	_____
1802	František Josef Schorel	Andreas Wenzel Schilling	Anton Franz	Anton Sorger	_____
1803	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	neuveden	Anton Sorger	_____
1804	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	neuveden	Anton Sorger	_____
1805	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	neuveden	Anton Sorger	_____
1806	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Johann Hasch (v Tachově)	Anton Sorger	_____

Rok	Majitel panství	Správce panství	Justiciář	Obecní představený	Zkoušený vedoucí pozemkových knih
1807	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Johann Hasch (v Tachově)	Anton Sorger	_____
1808	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Johann Hasch (v Tachově)	Anton Sorger	_____
1809	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Johann Hasch (v Tachově)	Anton Sorger	_____
1810	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1811	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1812	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1813	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1814	Ondřej Vogel	Andreas Wenzel Schilling	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1815	Ondřej Vogel	Amant Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1816	Ondřej Vogel	Amant Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____

Rok	Majitel panství	Správce panství	Justiciář	Obecní představený	Zkoušený vedoucí pozemkových knih
1817	Ondřej Vogel	Amant Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1818	Ondřej Vogel	Amant Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1819	Ondřej Vogel	Amant Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1820	Ondřej Vogel	Johann Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1821	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	_____
1822	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	neuveden
1823	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	neuveden
1824	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Joseph Aloys Hirschal (v Tachově)	Anton Geberth	neuveden
1825	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Kaspar Gartner	Anton Geberth	neuveden

Rok	Majitel panství	Správce panství	Justiciář	Obecní představený	Zkoušený vedoucí pozemkových knih
1826	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Kaspar Gartner	Anton Geberth	neuveden
1827	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Kaspar Gartner	Anton Geberth	neuveden
1828	Dědicové po O. Vogelovi	Johann Ernst	Kaspar Gartner	Christoph Geberth	Johann Victorin Mayer
1829	Dědicové po O. Vogelovi	Karl Holub	Martin Nadler	Christoph Geberth	Johann Victorin Mayer
1830	Dědicové po O. Vogelovi	Franz Witzchl	Wenzel Weidl	Michael Sorger	Johann Victorin Mayer
1831	Dědicové po O. Vogelovi	neuveden	Wenzel Weidl	Michael Sorger	Johann Victorin Mayer
1832	Dědicové po O. Vogelovi	Anton Moritz Matzinger	Wenzel Weidl	Michael Sorger	Johann Victorin Mayer
1833	Dědicové po O. Vogelovi	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Michael Sorger	Johann Victorin Mayer
1834	Dědicové po O. Vogelovi	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Michael Sorger	Johann Victorin Mayer

Rok	Majitel panství	Správce panství	Justiciář	Obecní představený	Zkoušený vedoucí pozemkových knih
1835	Dědicové po O. Vogelovi	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Georg Geberth	Johann Victorin Mayer
1836	Dědicové po O. Vogelovi	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Georg Geberth	Johann Victorin Mayer
1837	Dědicové po O. Vogelovi	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Georg Geberth	Johann Victorin Mayer
1838	Dědicové po O. Vogelovi	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Franz Schmidl	Johann Victorin Mayer
1839	Joseph Prochazka	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1840	Joseph Prochazka	Joseph Krünes	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1841	Joseph Prochazka	Joseph Müller	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1842	Joseph Prochazka	Joseph Müller	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1843	Joseph Prochazka	Joseph Müller	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1844	MUDr. Karel Josef Heidler	Joseph Müller	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler

Rok	Majitel panství	Správce panství	Justiciář	Obecní představený	Zkoušený vedoucí pozemkových knih
1845	MUDr. Karel Josef Heidler	Joseph Müller	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1846	MUDr. Karel Josef Heidler	Joseph Wünschhüttl	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1847	MUDr. Karel Josef Heidler	Joseph Wünschhüttl	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1848	MUDr. Karel Josef Heidler	Joseph Wünschhüttl	Wenzel Weidl	Mathias Lichtneckert	Johann Karl Zeidler
1849	MUDr. Karel Josef Heidler	Jakob Gebert	Wenzel Weidl	neuveden	Johann Karl Zeidler
1850	Karel Michael Heidler	—————	Wenzel Weidl	Jakob Gebert	Johann Karl Zeidler

Příloha č. 3: Seznam starostů 1850-1945

Rok	Starosta
1856-1860	Joseph Hörl
1894-1898	Martin Gebert
1898-1919	Leopold Gebert
1919-1928	Anton Zimmert
1928-1937	Franz Bayer
1938-1945	Eduard Reindl

Příloha č. 4: Konkordanční tabulka

Signatura přidělená v rámci katalogizace pozemkových knih v SOA v Plzni	Inventární číslo ve fondu Vs Staré Sedliště	Číslo knihy ve fondu Vs Staré Sedliště	Inventární číslo ve fondu AM Staré Sedliště	Evidenční jednotka ve fondu AM Staré Sedliště
Tachov 10	8	K 8	3	ukn 1
Tachov 11	9	K 9	4	ukn 2
Tachov 12	10	K 10	5	ukn 3
Tachov 13	11	K 11	6	ukn 4
Tachov 14	12	K 12	7	ukn 5
Tachov 15	13	K 13	8	ukn 6
Tachov 16	14	K 14	9	ukn 7
Tachov 17	15	K 15	10	ukn 8
Tachov 18	16	K 16	11	ukn 9
Tachov 19	17	K 17	12	ukn 10
Tachov 20	18	K 18	13	ukn 11
Tachov 21	19	K 19	14	ukn 12
Tachov 22	20	K 20	15	ukn 13
Tachov 23	21	K 21	16	ukn 14
Tachov 24	22	K 22	17	ukn 15
Tachov 25	23	K 23	18	ukn 16
Tachov 26	24	K 24	19	ukn 17
Tachov 27	25	K 25	20	ukn 18
Tachov 28	26	K 26	21	ukn 19
Tachov 30	34	K 34	22	ukn 20
Tachov 33	35	K 35	23	ukn 21
Tachov 34	36	K 36	24	ukn 22
Tachov 31	37	K 37	25	ukn 23
Tachov 32	38	K 38	26	ukn 24

Příloha č. 5: Pořádací schéma

1 Předchůdci obecní samosprávy do roku 1850

- 1/1 Listiny
- 1/2 Úřední knihy
- 1/3 Spisy

2 Samospráva 1850-1945

- 2/1 Spisy
 - 2/1/1 Obec a její správa
 - 2/1/2 Správa obecního majetku
 - 2/1/3 Péče o bezpečnost a veřejný pořádek
 - 2/1/4 Péče o veřejné ústavy a zařízení
 - 2/1/5 Spolupůsobení ve státních záležitostech
 - 2/1/6 Účetní materiál
- 2/2 Ostatní materiál

Inventární seznam

1 Předchůdci samosprávy do roku 1850**1/1 Listiny**

1	I A 161	15. listopadu 1657, Praha	lio 1
<p>Beatrix Johanna Benigna, hraběnka von Portia, Ludmila Kateřina Benigna von Sternberg a Anna Maria Eusebia, rozená Kafkovna z Říčan udělují Starému Sedlišti privilegium obsahující 14 práv: právo vařit pivo v městském pivovaru, právo konání dvou výročních trhů (na sv. Ulricha a v pondělí před sv. Martinem), koňských trhů a týdenních trhů, právo zvolit si purkmistra, rychtáře a radní, právo prodávat své nemovitosti, právo udělovati rodné a průvodní listy, právo dědit i v ženské linii, právo na užívání obecního lesa, včetně lovu v obecních lesích a vodách, poručníci sirotků mohli zůstat každoročně dlužni panství, ale bez souhlasu vrchnosti si nemohli půjčit, právo volného obchodu při dodržování délek, měř a vah užívaných v plzeňském kraji, poddaní mohli prodávat přebytky z hospodaření, které sami nespotřebovali, při nedodržování pořádku rozhodoval o trestech purkmistr a rada a měl být vydán nový urbář stanovující přesně povinnosti poddaných</p> <p>Orig. perg. 80x50 – 8,5 cm, 1 list, něm.,
z 5 přivěšených pečetí odděleně poškozená pečeť Beatrix Johanny Benigny, hraběnky von Portia, ostatní 4 přivěšeny na hedvábných šňůrách (Ludmila Kateřina Benigna von Sternberg, Anna Maria Eusebia, rozená Kafkovna z Říčan, Maxmilián Valentin říšský hrabě z Martinic a Vilém Albrecht hrabě Krakowský z Kolowrat)</p>			
2	I A 85	25. listopadu 1784, Vídeň	lio 2
<p>Josef II. potvrzuje městečku Staré Sedliště listinu z 15. listopadu 1657, kterou sestry Beatrix Johanna Benigna, hraběnka von Portia, Ludmila Kateřina Benigna von Sternberg a Anna Maria Eusebia, rozená Kafkovna z Říčan udělují Starému Sedlišti četná práva (viz inv. č. 1)</p> <p>Orig. perg. 27x33 cm, 18 listů, něm.,
poškozená pečeť přivěšená na hedvábných šňůrách</p>			

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
1/2 Úřední knihy				
3	Tachov 10	Kniha kupních smluv I. 1630-1738 Grundbuch Nro. I. Kupní smlouvy nemovitostí, polností atd. Na fol. 70-72 opis listiny o úpravách poddanských povinností na základě stížnosti poddaných z 20.7.1689 Na předních deskách přitištěna městská pečeť. Kniha je poškozena plísní a má rozpadlé okraje. Německy, 20,5 x 32 cm, vazba z lepenky, hřbet kožený, fol. 183, původní fol. 37 vytržené. Na konci knihy (fol. 181-183) index.	(1607) 1630- -1738 (1850)	ukn 1
4	Tachov 11	Kniha kupních smluv II. 1656-1737 Grundbuch Nro. II. Kupní smlouvy nemovitostí, polností atd. Na titulním listu přitištěna městská pečeť. Německy, 19 x 30 cm, vazba z lepenky, hřbet kožený, fol. 479, přeskočené číslování fol. 118, 127, 222.	(1635) 1656- -1737 (1885)	ukn 2
5	Tachov 12	Rejstřík ke knize kupních smluv II. 1656-1737 Repertorium zu dem Markt Altsedlischter Grundbuch Nro. II. ab anno 1656 Na zadní straně přitištěna městská pečeť. Německy, 21 x 35 cm, vazba z papíru fol. 31.	1656-1737 (1850)	ukn 3
6	Tachov 13	Kniha majetkových smluv III. 1727-1836 Svatební smlouvy, testamenty. Na předních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 20 x 32 cm, vazba z lepenky, hřbet kožený fol. 159, chybí fol. 1-22. V roce 1971 kniha restaurována, opraven hřbet.	(1689) 1727- -1836 (1885)	ukn 4
7	Tachov 14	Rejstřík ke knize majetkových smluv III. 1721-1836 Repertorium zu dem Markt Altsedlischter Grundbuch Nro. III. de anno 1721 Na zadní straně přitištěna městská pečeť. Německy, 23 x 37 cm, vazba z papíru, fol. 20.	1721-1836 (1850)	ukn 5
8	Tachov 15	Kniha kupních smluv IV. 1727-1809 Grundbuch Nro. IV. Na předních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 21,5 x 33 cm, vazba z lepenky, hřbet kožený, fol. 268.	(1676) 1727- -1809 (1885)	ukn 6

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
9	Tachov 16	Rejstřík ke knize kupních smluv IV. 1727-1809 Repertorium zu dem Markt Altsedlischter Grundbuche braunen Einbunds de anno 1727 Nro. IV Na poslední straně přitištěna městská pečeť. Německy, 22,5 x 36 cm, vazba z papíru, fol. 24.	1727-1809 (1850)	ukn 7
10	Tachov 17	Kniha kupních smluv V. 1738-1806 Grundbuch Nro. V. Na fol. 278 předloha přísahy radních, později obecního představeného. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 22 x 35 cm, vazba z lepenky, kožený hřbet, fol. 278.	(1729) 1738- -1806 (1885)	ukn 8
11	Tachov 18	Rejstřík ke knize kupních smluv V. 1738-1806 Repertorium zu dem Markt Altsedlischter Grundbuche de anno 1738 Nro. V. Na poslední straně přitištěna městská pečeť. Německy, 23 x 36 cm, vazba z papíru, fol. 46.	1738-1806 (1850)	ukn 9
12	Tachov 19	Kniha majetkových smluv 1747-1814 Kupní, svatební smlouvy. Grundbuch Nro. VI. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 22 x 36 cm, vazba kožená, poškozená, fol. 346.	(1741) 1747- -1814 (1885)	ukn 10
13	Tachov 20	Rejstřík ke knize majetkových smluv VI. 1747-1814 Repertorium Grundbuch Nro. VI. Na poslední straně přitištěna městská pečeť. Německy, 23 x 37 cm, vazba z papíru, fol. 48.	1747-1814 (1850)	ukn 11
14	Tachov 21	Kniha kupních smluv 1782-1815 Grundbuch Nro. VII. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 22 x 38 cm, vazba kožená, poškozená, fol. 171.	(1725) 1782- -1815 (1885)	ukn 12

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
15	Tachov 22	Rejstřík ke knize kupních smluv VII. 1782-1815 Repertorium zu dem Markt Altsedlischer Grundbuche Grünen Einbunds de anno 1782 Nro. VII. Na poslední straně přitištěna městská pečeť. Německy, 22 x 37 cm, vazba z papíru, fol. 35.	1782-1815 (1850)	ukn 13
16	Tachov 23	Kniha kupních smluv VIII. 1782-1810 Grundbuch Nro. VIII. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 21,5 x 37,5 cm, vazba kožená, fol. 129.	(1750) 1782- -1810 (1885)	ukn 14
17	Tachov 24	Rejstřík ke knize kupních smluv VIII. 1782-1810 Repertorium zu dem Markt Altsedlischer Grundbuche blauen Einbunds de anno 1782 Nro. VIII. Na poslední straně přitištěna městská pečeť. Německy, 23 x 36,5 cm, vazba z papíru. fol. 21.	1782-1810 (1850)	ukn 15
18	Tachov 25	Kniha kupních smluv IX. 1809-1830 Grundbuch Nro. IX. Na poslední straně přitištěna městská pečeť. Německy, 25 x 38 cm, vazba kožená, fol. 309. Na konci knihy (fol. 296-308) index.	(1780) 1809- -1830 (1885)	ukn 16
19	Tachov 26	Kniha majetkových smluv I. 1830-1877 Kupní smlouvy, kšafy. Grundbuch des Markts Altsedlisch Tom. I Anfangend vom Jahr 1830 Na první straně přitištěna městská pečeť. Německy, 26 x 41 cm, vazba kožená, velmi poškozená, fol. 312. Na konci knihy (fol. 289-312) index.	(1779) 1830- -1877 (1885)	ukn 17
20	Tachov 27	Kniha majetkových smluv II. 1830-1877 Kupní smlouvy, kšafy, darovací smlouvy, plné moci. Grundbuch des Markts Altsedlisch Tom. II. über Feld und Wiesen Käufe Na první straně přitištěna městská pečeť. Německy, 27 x 42 cm, vazba kožená, velmi poškozená, fol. 308. Na konci knihy (fol. 285-307) index.	(1790) 1830- -1877 (1885)	ukn 18

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
21	Tachov 28	Kniha majetkových smluv III. 1831-1883 Kupní smlouvy, svatební smlouvy. Grundbuch des Markts Altzedlisch Tom. III. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 27 x 41,5 cm, vazba kožená, velmi poškozená, fol. 309. Na konci knihy (fol. 283-307) index.	(1792) 1831- -1883 (1885)	ukn 19
22	Tachov 30	Kniha listin a dlužních úpisů X. 1802-1840 Obligace, cese (postoupení), dlužní úpisy. Urkundenbuch Nro. X. Na poslední straně přitištěna městská pečeť. Německy, 22,5 x 37 cm, vazba kožená, poškozená, fol. 341. Na konci knihy (fol. 319-340) index.	1802-1840 (1885)	ukn 20
23	Tachov 33	Kniha listin XI. 1840-1848 Obligace, cese (postoupení), plné moci, rozsudky, dluhy, kauce, prohlášení, smlouvy o nájmu, smlouvy o platu, výpisy. Urkundenbuch Nro. XI. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 27 x 40 cm, vazba kožená, fol. 231. Na konci knihy (fol. 220-231) index.	(1799) 1840- -1848 (1885)	ukn 21
24	Tachov 34	Kniha listin XII. 1848-1885 Obligace, cese, hypotéky, reversy, dlužní úpisy, plné moci, prohlášení. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 26 x 39,5 cm, vazba kožená, poškozená, fol. 246. Na konci knihy (fol. 233-246) index.	(1806) 1848- -1885	ukn 22
25	Tachov 31	Kniha kvitancí I. 1816-1841 Kvitance, prohlášení. Quittungsbuch bei dem Markt Altzetlisch No. I. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 22 x 34,5 cm, vazba z lepenky, rohů kožených, fol. 128. Na konci knihy (fol. 116-127) index.	(1785) 1816- -1841 (1850)	ukn 23

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
26	Tachov 32	Kniha kvitancí II. 1841-1872 Kvitance, prohlášení, úmrtní listy. Quittungbuch Nro. II. Na zadních deskách přitištěna městská pečeť. Německy, 25,5 x 38 cm, vazba kožená, fol. 236. Na konci knihy (fol. 225-236) index.	(1760) 1841- -1872	ukn 24
27		Účetní kniha (registr příjmů a nájmů, příspěvky obci, registr pastvin ponechaných k nájmu, peníze z pastvy, soupis přijatých peněžních pokut, výkaz vážného, schválení daně, účty, seznam chudých a těch, kteří přišli k úrazu, soupis spotřeby papíru, seznam zámeckých prací)	1822-1823	ukn 25

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
1/3 Spisy			
28	Purkmistr a rada městečka Staré Sedliště vystavují rodný list Nicolai Walsdenovi (6. prosince 1697) Orig. pap. 41x33 cm, něm. Městská pečeť přitištěna pod papírovým krytem.	1697	kar 1
29	Kupní smlouvy (polnosti, louky)	1752-1805	kar 1
30	Protokol o stavbě zahradního srubu v zahradě radnice	1821	kar 1
31	Pachtovní smlouvy na pivovar	1821-1849	kar 1
32	Živnostenská daň	1839	kar 1
33	Seznam poplatků vybíraných o sv. Jiří a o sv. Havlu	1844	kar 1
34	Ustavení Josefa Stahla kurátorem, stanovení odměny pro obecního představeného a obecní reprezentanty	1848	kar 1
35	Výpis z pozemkových knih pro čp. 122	[1820]-[1850]	kar 1
2 Samospráva 1850-1945			
2/1 Spisy			
2/1/1 Obec a její správa			
36	Domovský list s vedutou náměstí ve Starém Sedlišti (nevyplněn)	s. d.	kar 1
37	Seznam voličských sborů k volbám	1864	kar 1
38	Zápisy ze zasedání obecního zastupitelstva	1934-1937	kar 1
39	Oběžníky (Okresní hejtmanství, C. K. Místodržitelství, Říšské místodržitelství, Vládní prezident, Lesní úřad Mariánské Lázně)	1850-1941	kar 1
40	Obecní vyhláška o ocenění hospodářského zvířectva	1928	kar 1
41	Nariadení Zemské finanční pokladny v Praze ohledně obecních závazků a pohledávek	1922	kar 1
42	Nariadení Okresního úřadu Tachov týkající se zasílání opisů účetních závěrek okresnímu úřadu	1928	kar 1
43	Nariadení Finančního úřadu Planá (daně ze mzdy)	1941	kar 1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
44	Nařízení Živnostenského dohlížecího úřadu Karlovy Vary (účetní záležitosti)	1941	kar 1
45	Korespondence odeslaná z úřadu Starého Sedliště (torzo)	1936-1938	kar 1
46	Korespondence a nařízení Landrátu Tachov (evidence branců, evidence práce schopných, odevzdání zvonů, hřbitov)	1940-1941	kar 1

2/1/2 Správa obecního majetku

47	Obecní rozpočet	1934-1938	kar 2
48	Obecní dávky a poplatky - platební rozkazy 1862-1896 - výkaz – upomínky nezaplacených poplatků 1877 - dávky a poplatky – oběžníky 1934-1935 - obecní dávky 1933-1938 - poplatky za vyhlášky a oznámení 1937 - poplatky za úřední úkony 1937 - poplatky za používání veřejného obecního místa 1930-1939 - dávka za používání místností 1937 - dávka z přechodného ubytování 1937-1938 - dávka ze spotřeby energií 1937 - dávka z návštěví 1937 - stavební poplatky 1937 - válečné dávky (výstroj, koně) [1939]-[1945] - dávka ze hry v karty 1928-1934 - dávka z masa 1930-1934 včetně registru (s. d.) - poplatky za zvěřopolicijní prohlídky dobytka a masa 1937 - dávka z nápojů 1930-1938 - dávky ze psů a seznam majitelů psů 1930-1941 - vyměření poplatku 1941 - výkazy o hospodaření s obecními dávkami 1937	1862-[1945]	kar 2
49	Výroba plakátovací plochy pro Staré Sedliště a smlouvy o umístění	1934-1938	kar 2

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
2/1/3 Péče o bezpečnost a veřejný pořádek			
50	Trestní věc – Alois Petrzelka	1941	kar 2
51	Prohlášení o množství prodaného alkoholu	1936-1939	kar 2
52	Odběr piva ve Starém Sedlišti (od pivovarů ve Starém Sedlišti, Novém Sedlišti, Tachově)	1936-1939	kar 2
53	Pojištění pracovního úrazu Antona Röhlinga (bečvář ve vrchnostenském pivovaru)	1898	kar 2
54	Stavební plány – schody k čp. 177	1941	kar 2
2/1/4 Péče o veřejné ústavy a zařízení			
55	Osazení kaple sv. Osvalda křížem	1901	kar 2
56	Německý školský spolek (nabídka školních lavic, statistika školního diktátu)	1901-1910	kar 2
57	Nadání Georga Geberta pro hasiče	1916-1924	kar 2
58	Pozvánka na spolkové oslavy ve Starém Sedlišti	1924	kar 2
59	Protokol o zasedání hřbitovní komise (památník zemřelým v 1. světové válce)	1936	kar 2
60	Seznam pohřbených	1942-1943	kar 2
61	Seznam padlých	1939-1945	kar 2
2/1/5 Spolupůsobení ve státních záležitostech			
62	Soupis nemovitostí	1850	kar 2
63	Daně (repatriace a náhrady)	1853-1884	kar 2
64	Vodní družstvo (meliorační podnik, vodovod)	1904-1930	kar 2
	Regulace potoka	1915	kar 3
65	Obecní dluhy a závazky	1920-1938	kar 2
66	Vyvazovací tabely	1851	kar 2

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
67	Přehledy vyvázaných pozemků	1851	kar 2
68	Knihování pozemků	1941	kar 2
69	Zjištění stavu ozimného osiva	1941	kar 2
70	Jatka (hlášení a porážky)	1928	kar 2
2/1/6 Účetní materiál			
71	Obecní účty, účetní protokol	1888-1927	kar 2
72	Hřbitovní účty	1898-1945	kar 2
73	Deník hřbitovní pokladny	1896-1945	kar 2
2/2 Ostatní materiál			
74	Plán rozšíření hřbitova (Lagerplan über den erweiterten Friedhof Altedlisch) bez autora, Staré Sedliště, 1:200, rukopis, kolorovaný, papír, 62x65 cm, 1 list (v současnosti rozpadlý na 5 částí)	1896	map 1
75	Fotografie – skupina vojáků	[1914]-[1918]	fsn 1
76	Pohlednice (PF 1938 od Konrada Henleina) zaslaná Josefovi Reiterovi do Starého Sedliště	1937	poh 1

Název archivní pomůcky:	Archiv města Staré Sedliště
Značka archivního fondu:	AM Staré Sedliště
Časové rozmezí:	(1607) 1630-1945
Počet evidenčních jednotek:	33 (2 listiny, 3 kartony, 25 úředních knih, 1 mapa, 1 fotografie, 1 pohlednice)
Počet inventárních jednotek:	76
Rozsah bm:	1,43
Stav ke dni:	19. prosince 2013
Zpracovatelka archivního fondu:	Mgr. Helena Vetráková
Zpracovatelka archivní pomůcky:	Mgr. Helena Vetráková
Počet stran:	37
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl
	dne 19. 12. 2013 čj. SOAP/090-0535/2013